

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

499. An justè constituatur pensio sub hat claula apponi solita: habitâ vel non habitâ possessione beneficij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 496. An ad impositionem pensionis necessaria sit scriptura?

Respondeo: Ad reservationis pensionis essentialiam seu validitatem practice necessaria non est scriptura; cum gratia solo verbo Papa perfici dicatur, supplicatio vero signata deserviat ad faciliorem probationem concessionis ac perfectionis voluntatis, non autem ad substantiam gratia. Card. de Luc. de pens. d. 1. n. 3. citans Gig. de pens. q. 34. Lott. l. 3. q. 1. n. 4. & seq. & q. 2. per tot. Et quamvis in materia beneficii, ut pergit Card. de Luc. loc. cit. n. 4. neque supplicatio signata sufficiat ad perfectionem & certitudinem gratia, nisi sequatur registratio, per quam, & non prius, resultat dicitur jus quantum; attamen id provenit ex eo, quod ante registrationem supplicatio detineri, ac etiam lacerari possit per Datarium ob aliquam detectam ignotam circumstantiam, seu ex alio motivo, non autem ut supplicatio sit practice necessaria ad substantiam & probationem; ideoque aliud est agere, an supplicatio cum sola signatura ante registrationem tribuat jus nec ne; aliud, an amissio supplicationis super gratia aliunde iustificata per literas illi prajudicet. Licet enim litera non expediantur sine pravia supplicatione; attamen postquam per manus tot officialium sunt reversa & plumbata, non existentia ipsius supplicationis originalis, de facili amissioni subiecta, non tollit substantiam gratia; &c. Eadem expressius traditidem Card. de pens. d. 40. n. 7. ubi: quod reservatio pensionis oretenus facta sustineretur, ita ut litera ex intervallo expediri possint; ed quod scriptura non sit de substantia gratia, qua solo verbo perficitur, litera autem expediri soleant ad memoriam, magisque certam ac tutam probationem ex deductis per Gonz. ad reg. 8. gl. 12. n. 47. & gl. 55. n. 23. Unde licet in pensionibus per Papam reservatis necessariae sint litera, sine quibus pensio exigi nequit, & si defacto exigatur, gratia corrumpat; attamen id proveniat ex particulari stylo pro iuribus & emolumentis officialium; idque concernat potius impedimentum executionis, quam substantiam seu perfectionem gratia. De quo postremo puncto specialiter nihilominus sit

Questio 497. An & qualiter super pensionis reservatione expedienda litera?

Respondeo: Praeter jam dicta ad valorem gratia reservationis non sunt necessariae dicta litera; gratia enim pensionis a principio fuit in esse deducta; sola enim signaturam perficitur; neque litera sunt necessariae ad alium effectum, quam probationis, Lott. l. 1. q. 37. n. 56. Et quamvis ex decreto irritante (nimirum ipsam pensionem) apponi solito in reservatione pensionis, illa ante expeditionem literarum desuper confectam, seu alias quam vigore literarum exigi nequit; verumtamen id solum procedit ad impediendam exactiorem pensionis (intellige jam quod ad esse & valorem suum independentem ab illis constituta) ed quod, si solutio illa fieri posset ante dictam impeditiorem, cederet id in grave detrimentum Dataria & Cancellaria, ad quem effectum decretum illud adijci solet. Card. de Luc. de pens. d. 29. n. 3. De cetero etiam, si dicta litera non fuerint expedita intra novem menses, redditur quoque nulla reservatio pensionis ex decreto Clem. VIII. Ventrigl.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

to. 2. annot. 11. §. 1. n. 29. citans Garcia p. 4. c. 2. n. 42. Lott. l. 1. q. 37. n. 7. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 98. Salust. Tiber. in pr. Audit. Cam. l. 3. c. 4. n. 3. &c. Verumtamen de hoc infra, ubi de potestate pensionarii exigendi pensionem; hic enim sufficebat resolvere, dictam expeditionem literarum non esse de substantia, seu forma pensionis quod ad primam ejus constitutionem, etsi sit de ejus substantia quoad conservationem seu durationem pensionis jam valide constituta.

Questio 498. An reservari possit alicui pensio sub conditione, ut eam dimittat, si beneficium assequatur?

Respondet Azor p. 2. l. 8. c. 12. q. 15. id fieri non posse sine labe simoniae ab Inferiore Papa; v.g. a Legato, habente potestatem reservandi certas pensiones, si is ita conveniat cum Titio: Reservabo tibi pensionem annuam quinquaginta aureorum eo pacto, ut eam dimittas, cum tibi beneficium contulero, ed quod promittat ei se datum beneficium sub conditione pensionis a Titio relinquenda; beneficium autem sub conditione nec promitti nec conferri posse. Verum non video, quomodo iste actus: Confero tibi pensionem duraturam, usque dum beneficium consequaris a me: contineat talem conditionatam promissionem; cum per istum actum ne quidem promittat se ei collaturum beneficium; cum possit illum habere absque eo, quod de facto cogitet ei conferre aliquando beneficium.

Questio 499. An iuste constituantur pensio sub hac clausula apponi solita: habitam vel non habitam possessione beneficii?

Respondet affirmativè. Azor p. 2. l. 8. c. 9. q. 1. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 8. citantes Nav. ro. 1. consil. tit. de prob. cons. 51. n. 4. ac ita supponunt Paris. l. 6. q. 2. n. 146. Filliuc. in append. posth. tr. 42. c. 6. n. 1. Licet enim pensio constituantur in fructibus, obligationem tamen quis suscipere potest solvendi, etsi fructus nullos percipiat, modo jus habeat ad illos percipiendos, sicut potest quis obligari pensionem solvere illis annis, in quibus nullos fructus collecturus esset. Cumque hæc obligatio sponte suscepta sit, dum quis beneficium tali pensione gravatum suscipit, non debet ei durum & difficile esse eidem satisfacere; cum difficultas rem promissam præstandi præsertim prævifa, promittentem non excuset, uti nec eventus, quem potuit ac debuit prævidere, periculumque ac damnum, quod quis sua sponte incurrit & sustinet, ipsi imputetur Azor Castrop. l. cit. Proinde in contrarium nihil facit, quod obligatus solvere certam mensuram tritici colligendi ex prædio, non teneatur ad solutionem, dum nihil tritici ex illo prædio collegit; nam si obligasset se talis mensuram tritici solvere, sive eam collegisset, sive non, sicut contingit in præsentem casu, teneretur eam solvere, etsi tritici nihil collegisset: sicut econtra obligatus non esset titularis, si absolute solum obligatus esset ex fructibus ex beneficio perceptis, dum per eum non stat, quod minus eos percipiat. AA. ijdem. Sed neque simoniacum quid continet, ex eo, quod, si pensio non habitam possessione beneficii, adeoque nullis perceptis fructibus solvenda adhuc esset, videatur, quod ea debeatur ex ipso titulo beneficii, & beneficiatus eam

eam solvere cogatur ex suo patrimonio. Nam præterquam, quod debeatur adhuc ex fructibus beneficii pensio, propter jus & spem, quam titularis habet eos percipiendi, non nisi ex consensu Papæ, qui satis purgat omnem simoniam suspensionem, ea obligatio suscipitur. Castrop. loc. cit.

2. Nihilominus in Auditorio Rotæ hanc clausulam mitius acceptam, nimirum ne ultra duos aut tres annos protendatur, hoc est, ut beneficiatus ad duos vel tres annos, non amplius pensionem solvat possessionem beneficii minimè adeptus (intellige absque sua culpa) testatur Paris. loc. cit. nu. 148. quod ipsum approbat Azor in sine cit. q. 1. De cetero dictam clausulam: ut solvatur pensio etiam non habitâ possessione, solitam imponi solum ultra montes, præsertim in Hispania, ob specialem in tanta distantia difficultatem probandi, an capta, nec ne possessio, & quis sit verus possessor, quis intrusus; non verò in beneficiis Italicis, eò quod pensionarius tunc facile scire possit, possideatne, nec ne beneficium is, qui solvere debet pensionem, tradit Mandos, de signat. grat. tit. pensiones, quod ipsum tamen negat Paris. & Azor loc. cit. testantes, promiscuè etiam beneficiis Italicis, & aliis imponi pensionem cum dicta clausula.

3. Porrò quod dictum de justitia istius clausulæ: habitâ vel non habitâ possessione: idem dicendum ob easdem rationes de clausula illa: etiam si fructus non perciperentur. Filliuc, loc. cit. n. 6. citans Paris. l. 1. q. 8. n. 49. Gig. de pens. q. 62. n. 2.

Questio 500. An valeat reservatio pensionis pro persona incerta nominanda, & non expressa?

R. Espondeo negativè, si ea fiat ab inferiore Papâ, imò secundum plures continere simoniam. Tond. qq. benef. p. 3. c. 123. n. 10. juxta consuet. Pij V. de confidentia, quam in Gallia receptam testatur ibid. Tond. addit tamen sufficere, quòd persona nominetur in literis collationis.

Questio 501. Pensio super pluribus beneficiis qualiter imponatur, an in solidum, an pro rata?

R. Espondeo: Tametsi per Papam imponi possit in solidum singulis, in quo casu foret in electione pensionarii, retinere solidam pensionem, seu pro uno corpore beneficii, modò id illius capax esset. Lott. l. 1. q. 38. n. 21. non tamen censetur pensio ab initio in solidum imposita. Unde si pensionarius in casu, quo plures plura illa beneficia possiderent, ageret contra unum eorum pro solida pensione, ageret perperam. Lott. ibid. n. 20. juncto n. 19. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. n. 15. ubi: quòd si plura beneficia consequeretur cum eadem reservatione pensionis, cum contingere posset, ut post obitum resignatarii ea beneficia diversis conferantur, propterea, ut unusquisque impetrantium sciat, quanta pensio per ipsum solvenda, dicitur tam in supplicatione, quam in literis, quòd pensio ipsa reservetur super dictorum beneficiorum fructibus proportionaliter, & sic ratione hujus dictionis proportionaliter unusquisque ex provisis de dictis beneficiis solvet ratam proportionatam fructibus sui beneficii, ac propterea his stantibus, pensionarius non poterit agere contra unum eorum pro tota pensione; cum pensio ipsa non sit à principio reservata in solidum, sed pro rata, &c.

Questio 502. An in impetratione pensionis super beneficio aliquo facienda mentio in literis pensionis anterioris super eodem beneficio, ita ut nisi id fiat, concessio & impetratio pensionis sit nulla & invalida?

1. R. Respondet affirmativè Tond. qq. benef. p. 1. c. 6. n. 1. citans Gig. de pens. q. 29. Boerium decis. 192. per tot. &c. Garc. p. 1. c. 5. n. 561. Paris. l. 6. q. 2. n. 40. & 41. expressè loquens etiam de pensione resignationis causâ Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 36. dicens ex Castad. decis. 4. n. 3. de pens. hanc nullitatem adeo ab initio ipso jure incurri, ut, si vacet prima pensio, adhuc secunda non reviviscat. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 5. in sine, expressè addens, five beneficium antiquâ pensione gravatum sit in favorem illius, cui illa nova constituitur, five in favorem alterius. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 1. n. 47. dicens; debere necessariò fieri mentionem de antiqua pensione, sicut & de alio onere. Card. de Luc. de pens. d. 4. n. 2. Lott. l. 1. q. 38. n. 56. dicens: quòd si vel unica harum pensionum antiquarum taceatur, gratia corruat, & quidem ab initio, ut ait, n. 59. adeò que non ope exceptionis, sed ipso jure inducatur hæc nullitas; cuius tamen contrarium tradit Paris. loc. cit. n. 61. eò quòd hæc nullitas ipso jure nullibi in jure exprimitur: tum etiam, quòd æquitas non pariat, ut, qui se spoliavit beneficio, amittat etiam pensionem. Ratio est, quòd Papa in dubijs (etiam si reservatio fiat motu proprio, ut expressè addunt Garc. Card. de Luc. Lott. Ventrigl.) non censetur velle beneficium gravare duplici pensione. AA. idem; & si sciret Papa hanc circumstantiam, difficiliter imponeret illam pensionem, vel etiam simpliciter non imponeret, & sic ratione subreptionis est concessio talis nulla. Paris. loc. cit. n. 44.

2. Ampliatur responsio primò, ut procedat, etiam si antiqua pensio esset perpetua, & de novo imponenda temporalis. Corrad. loc. cit. Paris. loc. cit. n. 47. Garc. loc. cit. n. 564. cuius tamen contrarium in tantum tradere videtur Card. de Luc. cit. d. 4. n. 3. ubi: quòd procedat in pensionibus vacabilibus, quæ ad favorem certæ personæ reservantur, non autem in perpetuis, quæ validè reservantur pro Seminario, vel alio pio loco, quia illæ in effectu non dicuntur pensiones, sed potius onera fixa & realia, imminuentia fructum eo modo, quo sunt canones & census perpetui, adeò que inolevit stylus modernus non faciendi de iis mentionem.

3. Ampliatur secundò, ut procedat, etiam si prior pensio esset conditionalis. Garc. n. 562, sic resolutum dicens in Valent. pensio, 25. May 1601. Circa quod notandum, quòd ait Card. de Luca de pens. d. 1. n. 27. nimirum quòd in secunda pensionis reservatione purâ facienda non sit mentio primæ pensionis eventualis seu conditionalis, id concernere diversum effectum validitatis secundæ pensionis ob casum contingibilem, nimirum, quòd prima reservatio effectum sortitura non sit, eò quòd reservatarius ille primæ pensionis prius decesserit, quam conditio purificaretur, seu casus contingeret, in quem executio vel effectus istius primæ reservationis dilatus fuerat, adeò que jam cesset ratio duplicis oneris seu gravaminis ejusdem beneficii, cui rationi innititur illa necessitas in secunda reservatione faciendi mentionem de prima.

4. Ampliatur.